

स्वीकृत मिति २०७४/१२/२९

प्रदेश नं. १ सञ्चित कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७४

प्रस्तावना: प्रदेशको संचितकोषको सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक कार्यविधि बनाउन वाञ्छनीय भएकोले,

प्रदेश नं. १ आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ को दफा ४ को उपदफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्रदेश नं. १ सरकारले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

१ संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:(१)यस कार्यविधिको नाम "प्रदेश सञ्चित कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७४" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२ परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,—

(क) "प्रदेश सञ्चितकोष" भन्नाले संविधानको धारा २०४ बमोजिमको सञ्चित कोष सम्झनु पर्छ ।

(ख) "प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय" भन्नाले प्रदेशको संचित कोषको संचालन तथा प्रदेश सरकार अन्तर्गतका कार्यालयलाई भुक्तानी निकासा एवं आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने कार्यालय सम्झनु पर्छ ।

(ग) "बैंक" भन्नाले प्रदेश संचित कोष संचालन गर्ने बैंक सम्झनु पर्छ ।

(घ) "भुक्तानी आदेश" भन्नाले कार्यालयमा भुक्तानीको दायित्व सृजना भएपछि भुक्तानीका आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी भुक्तानी निकासाका लागि चेक जारी गर्न वा कुनै कारणले रकम समायोजन गर्नुपर्ने भएमा सो रकम समायोजनका लागि सम्बन्धित कार्यालयले भुक्तानीको लागि दिइने लिखित आदेशलाई सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "भुक्तानी निकासा" भन्नाले कार्यालयको भुक्तानी आदेश बमोजिम प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट जारी चेक मार्फत हुने खर्चको भुक्तानीलाई सम्झनु पर्छ ।

१

सचिव

- (च) "विनियोजन" भन्नाले पेशकी खर्च ऐन र विनियोजन ऐनद्वारा निर्दिष्ट सेवा र कार्यहरूको लागि विभिन्न शीर्षकमा विभिन्न प्रदेश कार्यालयहरूलाई खर्च गर्न विनियोजन भएको रकम सम्झनु पर्छ र सो शब्दले पूरक विनियोजन ऐन र उधारो खर्च ऐन बमोजिम विनियोजन भएको रकम समेतलाई सम्झनु पर्छ ।
- (छ) "सरकारी कारोबार गर्ने बैंक" भन्नाले प्रदेश संचित कोष संचालन गर्ने बैंकबाट अनुमति प्राप्त गरी प्रदेश सरकारको राजस्व, धरौटी वा विनियोजनको कारोबार गर्ने बैंक सम्झनु पर्छ ।
- (ज) "संविधान" भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनु पर्छ ।

३ प्रदेश संचित कोषमा जम्मा हुने रकम: संविधानको धारा २०४ बमोजिम प्रदेश संचित कोषमा देहायका रकमहरू जम्मा हुनेछन्:

- (क) गुठी रकम बाहेक प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुने सबै प्रकारको राजस्व ।
- (ख) राजस्वको धितोमा लिइएको सबै कर्जाहरू ।
- (ग) प्रदेश ऐनको अधिकार अन्तर्गत दिइएको जुन सुकै ऋण असुल हुँदा प्राप्त सबै धन ।
- (घ) नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान तथा ऋण रकम ।
- (ङ) प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुने अन्य रकम ।

४ प्रदेश संचित कोषबाट खर्च हुने रकम: प्रदेश संचित कोषबाट देहाय बमोजिम खर्च गरिनेछ:

- (क) प्रदेश संचितकोष माथि व्ययभार हुने रकम ।
- (ख) विनियोजन ऐन बमोजिम खर्च हुने रकम ।
- (ग) उधारो खर्च ऐन अन्तर्गत खर्च हुने रकम ।
- (घ) पेशकी खर्च ऐन अन्तर्गत खर्च हुने रकम ।

५ प्रदेश संचितकोष अन्तर्गत रहने बैंक खाताहरू: प्रदेश संचित कोषको व्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिमका बैंक खाताहरू रहनेछन्:

२

५३१८
सचिव

- (क) प्र.क.-१-१ सञ्चित कोष मिलान खाता: यो खाता प्रदेश सरकारको सञ्चित कोष सम्बन्धी आम्दानी खर्च रकमको अन्तिम समायोजन खाता हो। यो खाता प्रदेश सरकारको सञ्चित कोष रहने बैकमा रहनेछ । यस खातामा सञ्चित कोष अन्तर्गत प्र.क.-१-२, प्र.क.-१-३, प्र.क.-१-४, प्र.क.-१-५, प्र.क.-१-६ खाताको मौज्दात रकम रकमान्तर गरी समायोजन तथा हिसाव मिलान गर्नु पर्छ। यस खाताबाट रकम झिक्ने वा नगद जम्मा गर्ने कारोबार गरिदैन ।
- (ख) प्र.क.-१-२ आन्तरिक राजस्व खाता: प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुने राजस्व जम्मा गर्नको लागि प्रदेश सरकारको सरकारी कारोबार गर्न स्वीकृत प्राप्त बैकहरूमा राजस्व रकम जम्मा गर्न मात्र मिल्ने गरी प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको नाममा एकल राजस्व खाता खोलिनेछ। यस खातामा रकम जम्मा गर्न मात्र मिल्छ तर नगद रकम झिक्न सकिदैन । यस खातामा प्रदेश सरकारको आन्तरिक आय, विविध आम्दानी र धरौटी रकम सदरस्याहा हुँदा प्राप्त हुने आय जम्मा गर्नुपर्छ। आर्थिक वर्षको अन्त्यमा यस खाताको रकम प्र.क.-१-१ सञ्चित कोष मिलान खातामा रकमान्तर गरी शुन्य गर्नु पर्छ ।
- (ग) प्र.क.-१-३ राजस्व तथा अनुदान खाता: अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँड र अनुदान रकम लगायतका सम्पूर्ण रकम यो खातामा जम्मा गर्नु पर्छ। यो खाताबाट नगद रकम झिक्न सकिदैन । यस खाताको हिसावको लागि अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको लागि छुट्टै लेजर(खाता) राखि हिसाव एकिन हुने व्यवस्था गर्नु पर्छ । अन्तिम हिसाव मिलान गर्दा यस खाताको रकम खर्च रकम एकिन गरी संचितकोष हिसाव मिलान खाता (प्र.क.-१-१)मा रकमान्तर गरी हिसाव मिलान गर्नु पर्छ । यो खाता निरन्तर चालू रहने भएकोले वार्षिक रूपमा खाता बन्द गर्नु पर्दैन।
- (घ) प्र.क.-१-४ वैदेशिक ऋण खाता: अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम नेपाल सरकार मार्फत प्रदेश सरकारलाई विदेशी दातृ राष्ट्र तथा संघ-

सचिव

संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने नगद ऋण रकम यस खातामा जम्मा गर्नु पर्छ। वैदेशिक ऋणबाट बेहोरिने बजेट खर्चको हिसाब यकिन भएपछि प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले यस खाताबाट प्र.क.-१-१ मा समायोजन गर्नु पर्छ। यो खाता निरन्तर चालू रहने भएकोले वार्षिक रूपमा खाता बन्द गर्नु पर्दैन।

- (ड) प्र.क.-१-५ वैदेशिक अनुदान खाता: नेपाल सरकार मार्फत विदेशी दातृ राष्ट्र तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्थाहरूबाट सहयोगको रूपमा प्रदेश सरकारको निमित्त प्राप्त अनुदान वा सहयोग रकम यस खातामा जम्मा गर्नु पर्छ। वैदेशिक अनुदान श्रोतबाट खर्च भएको रकम एकिन गरी प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले यस खाताबाट प्र.क.-१-१ मा समायोजन गर्नु पर्छ। यो खाता निरन्तर चालू रहने भएकोले वार्षिक रूपमा खाता बन्द गर्नु पर्दैन।
- (च) प्र.क.-१-६ आन्तरिक ऋण खाता: प्रदेश सरकारले निष्कासन गर्ने विभिन्न प्रकारका मौद्रिक साधन प्रयोग गरी प्राप्त गरेको आन्तरिक ऋणको रकम यस खातामा जम्मा गर्नु पर्छ। आर्थिक वर्षको अन्त्यमा यस खातामा जम्मा भएको रकम प्र.क.-१-१ मा रकमान्तर गरी यो खाता शुन्य गर्नु पर्छ।
- (छ) प्र क १-७ एकल कर प्रशासन खाता: अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम एकल कर प्रशासन बमोजिम संकलन गरेको राजस्व रकम यस खातामा जम्मा गरिन्छ। संकलन भै सके पछि ऐन बमोजिम लिने प्रशासनिक खर्च कट्टि गरी बाँकी रकम सम्बन्धित तहको बैंक खातामा जम्मा गरिदिनु पर्छ र प्रशासनिक खर्च बापतको रकम क.१.२ आन्तरिक राजस्व खातामा जम्मा गर्नु पर्छ।
- (ज) प्र.ख.-१ खर्च खाता: प्रदेश सरकार र अन्तर्गतका कार्यालयले प्राप्त अख्तियारी बमोजिमको रकम प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले एकल खाता कोष प्रणाली बमोजिम भुक्तानी निकास गर्ने प्रयोजनको लागि शुन्य मौज्दातबाट कारोबार गर्ने गरी प्रदेश सरकारको विनियोजन तर्फको कारोबार गर्ने बैंकमा यो खाता खोल्नु

पर्छ । यो खाता रहेको बैंकले प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले जारी गरेको चेक यस खाताबाट भुक्तानी गरी हरेक दिन उक्त भुक्तानी भएको रकम र उक्त बैंकमा जम्मा हुन आएको राजस्व लगायत प्रदेश सरकारले प्राप्त गर्ने अन्य रकम समेत हिसाव गरी प्रदेश सरकारको सञ्चित कोष रहेको बैंकलाई प्रतिवेदन गर्नु पर्छ ।

(झ) प्र.ख.-२ धरौटी खाता: प्रदेश सरकार र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको कामको सिलसिलामा धरौटी, जमानत, अर्नेष्ट मनी र कानून बमोजिम धरौटीमा जम्मा गर्नुपर्ने अन्य रकमहरू जम्मा गर्न प्र.ख.-२ धरौटी खाता खोल्नु पर्दछ । यो खाताबाट धरौटी फिर्ता वा सदरस्याहा बाहेक अन्य प्रयोजनमा खर्च गर्नु हुँदैन । यो खाता निरन्तर चालू रहन्छ ।

(ञ) प्र.ख.-३ विविध खाता: प्रदेश सरकार र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको बजेट बाहिरका रकम कुनै माध्यमबाट प्राप्त हुन आएमा त्यस्तो प्रकारको रकम जम्मा गर्ने प्रयोजनको लागि यो खाता खोल्नु पर्छ । यस खाताबाट चेक जारी गर्न र खर्च लेख्न सकिन्छ । प्रदेशको लेखा हेर्ने कार्यालयको नाममा एउटा प्र.ख.-३ खाता खोल्नु पर्छ ।

(ट) प्र.ख.-४ विभाज्य कोष खाता: राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम स्थानीय तहमा बाँडफाँड गर्नुपर्ने राजस्व रकम जम्मा गर्ने प्रयोजनको लागि प्रदेश सरकारको नाममा एक विभाज्य कोष खाता खोल्नु पर्छ । स्थानीय तहलाई बाँडफाँड गर्नुपर्ने राजस्व रकम यस खातामा जम्मा गरिन्छ र राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम यस खाताबाट खर्च लेखी प्रदेश सरकारको हिस्साको रकम प्र. क. २ आन्तरिक राजस्व खाता मा र स्थानीय तहको हिस्साको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको खातामा जम्मा गर्नु पर्छ ।

(ठ) प्र.ख.-५ हिसाव मिलान खाता: प्रदेश सरकारको सरकारी कारोबार गर्ने बैंकहरूसँगको दैनिक हिसाव मिलान गर्ने प्रयोजनको लागि सञ्चितकोष सञ्चालन गर्ने

५

साधव

बैंकले यो खाताको व्यवस्था गर्नु पर्छ । यो खाता नाम मात्रको खाता रहन्छ ।
दैनिक रूपमा सरकारी कारोबार गर्ने बैंकमा मौज्दात रहेको प्रदेश सरकारको
रकम यस खातामा जम्मा गरिन्छ भने प्रदेश सरकारको नाममा सरकारी कारोबार
गर्ने बैंकले भुक्तानी गरेको रकम यस खाताबाट खर्च लेखि सम्बन्धित बैंकको
नाममा रहेको खातामा जम्मा गर्नु पर्छ ।

- ६ प्रदेश संचितकोष अन्तर्गतका खाताहरूको सञ्चालन: प्रदेश सञ्चितकोषको सञ्चालन प्रदेश लेखा
नियन्त्रक कार्यालयले गर्नेछ । प्रदेश सञ्चितकोष अन्तर्गतका प्र.क. १-१ आन्तरिक राजस्व
खाता, प्र.क.-१-२ आन्तरिक आय खाता, प्र.क.१-३ नेपाल सरकार अनुदान खाता,
प्र.क.१-४ वैदेशिक ऋण खाता, प्र.क.१-५ वैदेशिक अनुदान खाता, प्र.क.१-६ आन्तरिक
ऋण खाता, प्र. क. १-७ एकल कर प्रशासन खाता: प्र.ख.-१ खर्च खाता, प्र.ख.-२ धरौटी
खाता, प्र.ख.-३ विविध खाता, प्र.ख.-४ विभाज्य कोष खाता र प्र.ख.-५ हिसाव मिलान खाता
प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय प्रमुख र निजले तोकेको अधिकृतको संयुक्त दस्तखतबाट
सञ्चालन हुनेछन् ।
- ७ सरकारी कारोबार गर्ने बैंकहरूसँगको हिसाव मिलान: प्रदेश सरकारको सरकारी कारोबार गर्ने
बैंकमा जम्मा हुन आएको प्रदेश सरकारको खातामा रहेको रकम र खर्च खाताहरूबाट भएको
खर्च रकम दैनिक रूपमा सम्बन्धित बैंकको बुँदा नं ५(छ) बमोजिमको प्रतिवेदनको आधारमा
संचितकोष सञ्चालन गर्ने बैंकले हिसाव मिलान गर्नु पर्छ । यसरी हिसाव मिलान गर्दा एकल
खाता कोष प्रणाली बमोजिम प्रदेश सरकारको खातामा जम्मा हुन आएको रकम सम्बन्धित
बैंकको खाता खर्च गरी प्रदेश सरकारको खातामा जम्मा गर्नु पर्छ भने शुन्य मौज्दातको खर्च
खाताबाट खर्च भएको रकम सम्बन्धित बैंकको खातामा जम्मा गर्नु पर्छ ।
- ८ सञ्चितकोषबाट निकास एवं खर्च गर्ने प्रक्रिया: प्रदेश सरकारको विनियोजन ऐन वा पेशिक खर्च
ऐन वा उधारो खर्च ऐन पारित भएपछि उक्त ऐनमा विनियोजन भएको रकम आर्थिक मामिला
तथा योजना मन्त्रालयले सम्बन्धित मन्त्रालय र सम्बन्धित मन्त्रालयले मातहत कार्यालयलाई
अख्तियारी प्रदान गर्नु पर्छ । यसरी प्राप्त अख्तियारी बमोजिमको रकम सम्बन्धित प्रदेश लेखा

सचिव

नियन्त्रक कार्यालयले एकल खाता कोष प्रणाली बमोजिम सम्बन्धित कार्यालयको भुक्तानी आदेशको आधारमा भुक्तानी निकास गर्छ । यसरी भुक्तानी निकास भएको रकम प्रदेश सञ्चितकोष रहेको बैंकले बुँदा नं ७ बमोजिम दैनिक हिसाव मिलान तथा सोधभर्ना गरी प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई जानकारी दिनु पर्छ । यसरी समायोजन हुँदै गएको रकम आर्थिक वर्षको समाप्ति पछि प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको आदेशमा सञ्चित कोष संचालन गर्ने बैंकले प्र. क. १-१ संचित कोष हिसाव मिलान खातामा रकमान्तर गरी संचितकोषको वास्तविक अवस्था तयार गर्नु पर्छ ।

- ९ प्रदेश संचितकोष रहने बैंक: प्रदेश संचितकोष प्रदेशको मुकाम रहेको जिल्लामा रहेको नेपाल राष्ट्र बैंक वा वा नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकमा रहने छ ।
- १० प्रदेश कोषको सञ्चालन: प्रदेश सरकारले प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको स्थापना नगरेसम्म प्रदेश सञ्चित कोषको सञ्चालन प्रदेश कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय स्थापना नभएसम्मका लागि महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- ११ प्रदेश सञ्चितकोषको लेखा राख्ने उत्तरदायित्व: (१) प्रदेश सञ्चितकोषको सञ्चालन एवं लेखा राख्ने उत्तरदायित्व प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको हुनेछ ।

(२) प्रदेश संचितकोषबाट भएको खर्चको लेखा राख्ने उत्तरदायित्व सम्बन्धित खर्च गर्ने पदाधिकारीको हुनेछ ।

(३) प्रदेश सञ्चितकोष व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनकालागि प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले माग गरे बमोजिम लेखा दाखिला गराउने र प्रतिवेदन गर्ने कर्तव्य प्रदेश अन्तर्गतका कार्यालय र सरकारी कारोबार गर्ने बैंकको हुनेछ ।

- १२ प्रदेश सञ्चित कोषबाट हुने वित्तीय हस्तान्तरण: प्रदेश सञ्चितकोषबाट स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपुरक अनुदान र विशेष अनुदानको रकम हस्तान्तरण प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय मार्फत हुनेछ ।

सचिव